

3. Създаване и придобиване на предприятие

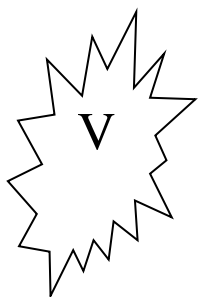
Тук ще ви представим ДЕМО ВЕРСИЯ на урока СЪЗДАВАНЕ И ПРИДОБИВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕ. Той е избран на случаен принцип и за вас сигурно тук няма нова информация, която може да ви изненада. Добре е обаче, когато подходите към изложението на който и да е урок да имате предвид текста, който е в рубриката КАКВО СЕ СЛУЧВА В ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА. Type equation here.

В този урок е важно да се наблегне на факта, че за всеки бизнес (малко или голямо предприятие) водещият, определящият фактор са СРЕДСТВАТА, т.е. КАПИТАЛЪТ, с които разполага предприемачът или инвеститорите.

В МОДЕРНАТА ТЕОРИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО финансовите отношения между различните заинтересовани групи от предприятието, излизат на преден план, което налага водещата роля на финансовата област, а реално-икономическата (производствената) дейност реализира решенията, взети във финансовата сфера

- + Добавените бележки ще ви ориентират в подхода и замисъла на авторите, както на изложението, така и на упражненията.**
- + Всички редове със сини точки означава в случая съкратен текст**

ВАШАТА ВИКТОРИНА – да си припомним от изученото до сега

- Какви са 5-те характерни особености на предприятието?**
- Кои са основните функции на предприятието?**
- Кои са основните характеристики на елементите на бизнес средата?**
- Кои са основните функции на...**

В началото на часа проведете изпитване под формата на викторина – тук са написани примерни въпроси, но ако вие имате други идеи напишете тях. Сложете билетчетат в една шапка и нека учениците, предвидени за изпитване си изтеглят късмета си.

Така под формата на игра ще получите по-добър резултат от проверката на усвоените знания.

Обещаваме ви. Проверете!

3.1. МОТИВИ ЗА СЪЗДАВАНЕ И ПРИДОБИВАНЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕ

Определящи мотиви за повечето индивиди са личностните:

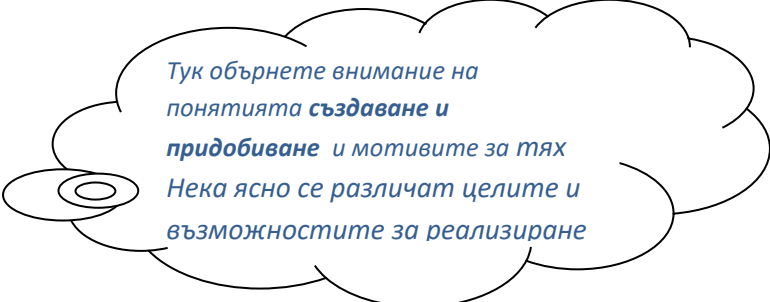
- желанието да бъдат независими
- да получават повече доходи
- да работят самостоятелно
- да вземат сами решения
- да контролират съдбата си.

Във всяка страна мотивите за създаване на някакъв вид дейност се формират и от общите условия в страната и от политиката на държавата.

Решението да се създава предприятие (или да се развива бизнес) се определя предимно от личните качества, уменията на предприемача И НЕГОВИТЕ КАПИТАЛИ.

Практиката е доказала, че обикновено предприемачите от най-малкия бизнес притежават ограничени финансови средства, което ограничава техните възможности. Поради това те се насочват главно към сферата на търговията на дребно и услугите. Значително по-големи финансови ресурси притежават дружествата, които обединяват капиталите на съдружниците.

В крайна сметка основанието за съществуване на предприятието е то да създава богатство, преди всичко за собствениците.

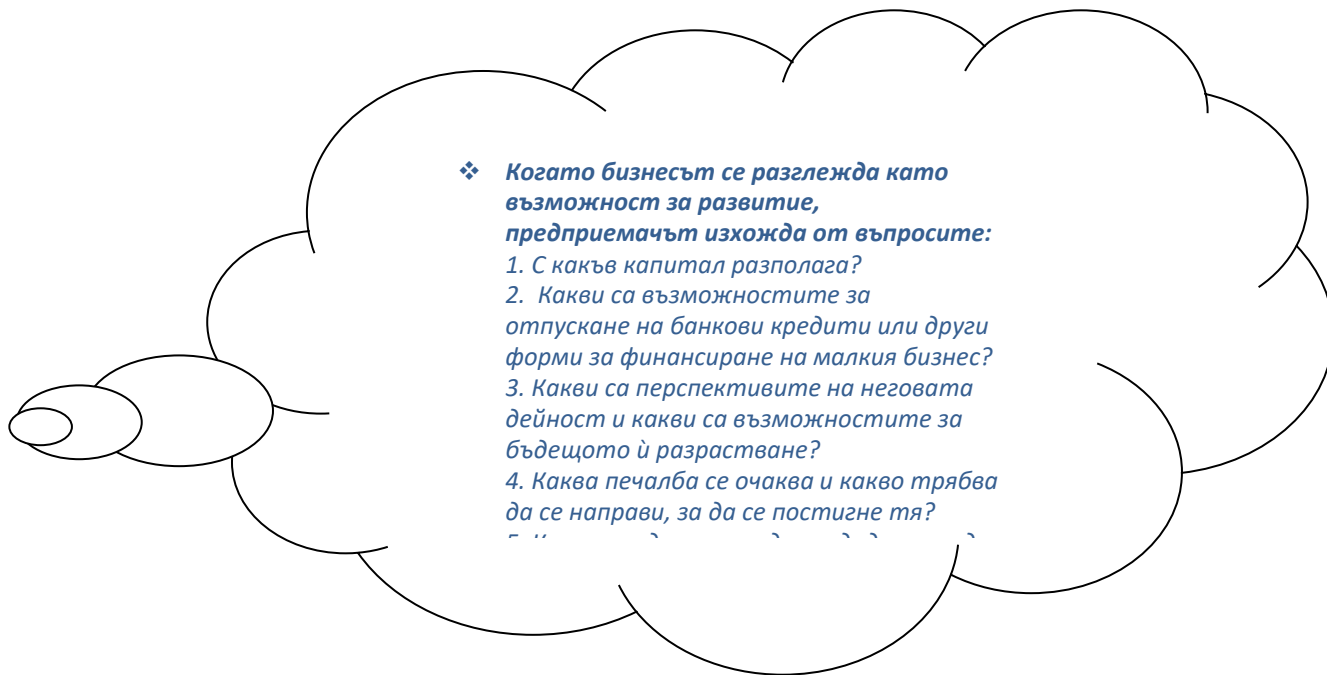
Тук обърнете внимание на
понятията **създаване и**
придобиване и мотивите за тях
Нека ясно се различат целите и
възможностите за реализиране

ЗАПОМНИ!

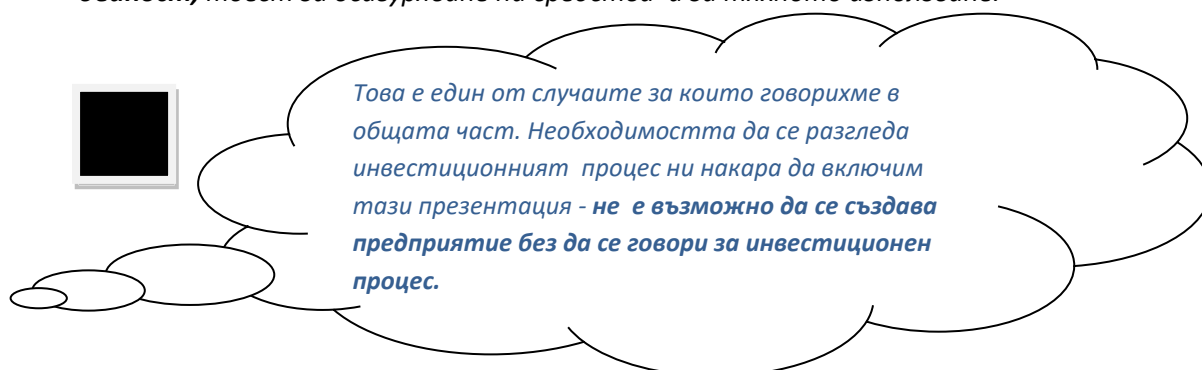
МОТИВИТЕ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА **МАЛЪК БИЗНЕС** И МОТИВИТЕ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА **ГОЛЯМО ИНДУСТРИАЛНО ПРЕДПРИЯТИЕ** СА РАЗЛИЧНИ!!!

- ❖ **Мотивът на ПРЕДПРИЕМАЧА да прави собствен бизнес може да бъде или:**
 - осигуряване на доходи за препитание, или
 - получаване на висока печалба, която дава възможност за развитие
- ❖ **Мотивите за създаване на голямо индустриално предприятие** обикновено са резултат от обединяването на отделни предприятия в едно, в резултат от придобиване на контрол върху активи и/или дейности от друго предприятие.

ТУК Е МЯСТОТО ДА СЕ ИЗЯСНЯТ ПОНЯТИЯТА **СЪЗДАВАНЕ И ПРИДОБИВАНЕ**

Общото между тях е, че и в двата случая става въпрос за **инвестиционна дейност**, тоест за осигуряване на средства и за тяхното използване.

ВИЖ ПРЕЗЕНТАЦИЯТА ЗА ИНВЕСТИЦИИ

3.2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Изборът на предмета на дейност зависи основно от професионалните и личностните качества на предприемача. Основно значение имат:

- притежаването на специализирани знания и умения, които предоставят възможност за създаването на успешен бизнес.
- умението да се управлява стопанската дейност,
- притежаването на самоорганизираност и самодисциплина, готовност за продължителен работен ден, за работа без почивни дни, способност за вземане на бързи решения, умения за работа с хората, готовност за риск.

Идеята, която става предмет на дейност и, която се превръща в проспериращ бизнес, не винаги е уникална и гениална. Предприемачът:

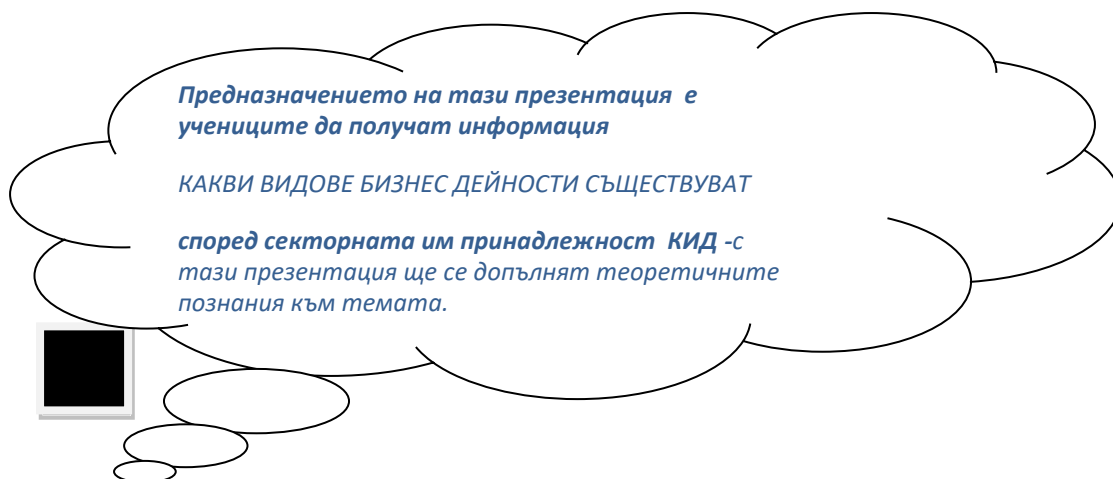
- може да достигне сам до нея (някога съвсем неочаквано и случайно тя може да го споходи „изневиделица“);
- може да се копира чужда идея;
- може да я купи (а понякога да открадне и доразвие);

ВАЖНО!

След набелязването на идеи за бизнес е необходимо **да се предвиди дали ще има купувачи на бъдещите продукти** и по какъв начин ще се осъществява връзката с тях.

Въз основа на всички условия на средата и новостите във всички сфери на производството и търговията предприемачът прави анализ и избира предмета на своята дейност.

ВИЖ ПРЕЗЕНТАЦИЯ ЗА ВИДОВЕТЕ БИЗНЕС ДЕЙНОСТИ

ЗАПОМНИ!

Изборът на предмета на дейност на предприятието винаги трябва да включва условието - бъдещият продукт да се търси на пазара и да носи печалба на производителя.

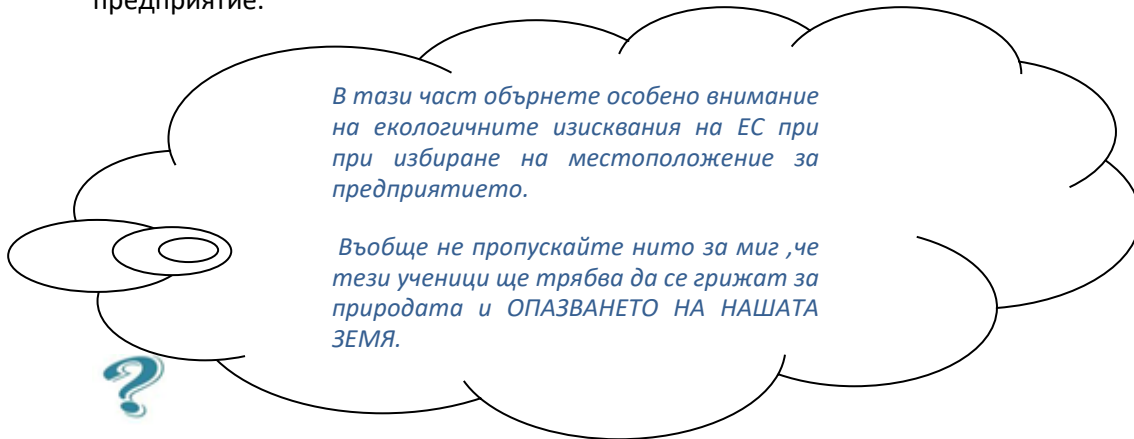
3.3. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Разположението на предприятието представлява неговото регионално (географско) обособяване в определен район или населено място.

Проблемът за местоположението възниква не само в случаите на

създаване на ново, но и когато по различни причини се налага разширяване, реконструкция или смяна на местоположението на действащо предприятие.

При избиране на местоположението трябва да се вземат предвид, както икономическите резултати, така и влиянието на ефективното използване на природните богатства и опазването на околната среда на бъдещето предприятие.

Тези въпроси се решават предварително още в процеса на проектиране като се спазват следните принципи:

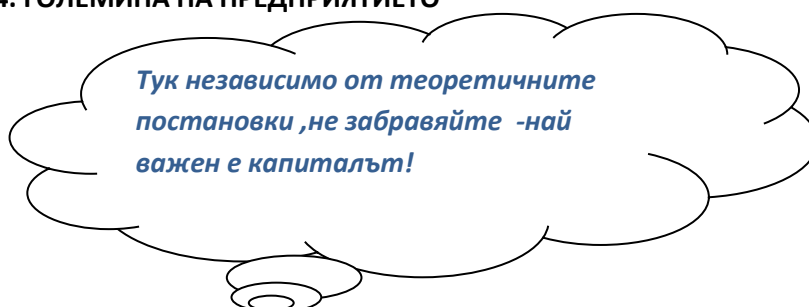

Изискванията на Европейския съюз са изключително строги, което задължава спазването на екологична стратегия при избор на район, място и площадка за изграждане на предприятието, особено в условията на обединена Европа.

При решаване на въпроса за разположението на големите предприятия значение оказват:

- **Наличието на работна ръка** и професионалната ѝ квалификация.
- **Силното нарастване на международната търговия** и образуването на пазари върху големи територии.
- **Инфраструктурата** - това е много важен фактор, който включва производствената инфраструктура - транспорт, пътища, съобщения, енергоснабдителни мрежи, водоснабдяване и социалната инфраструктура - здравни заведения, училища, културни институти, заведения за битово обслужване и т.н.
- **Търговската мрежа** - става въпрос за това, къде ще бъде пласирана продукцията на новото предприятие. Може ли това да стане в региона или ще задоволява потребностите и на други региони.

3.4. ГОЛЕМИНА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Размерът на предприятието зависи от различни фактори, влиянието на които трябва да се отчитат при определянето на големината .

- **На първо място това е отрасловата принадлежност**, типа на производството и вида на дейността. Обикновено за по-малките предприятия е характерно дребно и средно серийно производство и ограничена номенклатура.
- **На второ място е изискването да се търси максимално производство с минимални разходи.**
- **На трето място е потребността от дадения вид продукт или услуга** –тук задължително се вземат под внимание и дейността на конкуренцията.
- **Размерът на капитала – ТОВА Е НАЙ-ВАЖНИЯТ ФАКТОР**, който оказва влияние не само върху размера на предприятието, но и върху цялата предприемаческа дейност - от капитала зависи и мястото на предприятието, и организацията, и вида на производство.

По правило по-малкият размер на капитала винаги се свързва и с по-малките по размери предприятия.

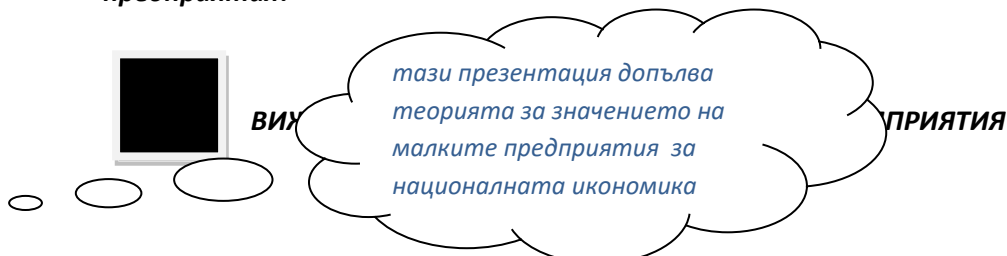
- **Състояние на суровинната база** – количеството, качеството и цената на използваните суровини и материали оказват пряко въздействие върху крайните резултати от дейността на предприятието. В повечето случаи именно тя се явява ограничител за нарастването на размера на предприятието.
- **Трудови ресурси** – при сегашното състояние на икономиката неговото влияние трябва да се свърже най-вече с **качествения и възрастовия** състав на наличните трудови ресурси.
- **Равнище на иновационната дейност** – тя е се отразява преди всичко върху размера на предприятието. ЗАЩО
- **Други фактори** – към факторите оказващи влияние върху размера на предприятието могат да бъдат отнесени още равнището на инфраструктурата, динамиката на чуждите инвестиции и др.

Крайната цел е да се определи такъв размер на предприятието, който да осигури спазването на основните принципи на стопанската дейност, а именно:

- 1) икономичност;
- 2) финансова стабилност;
- 3) получаване на печалба.

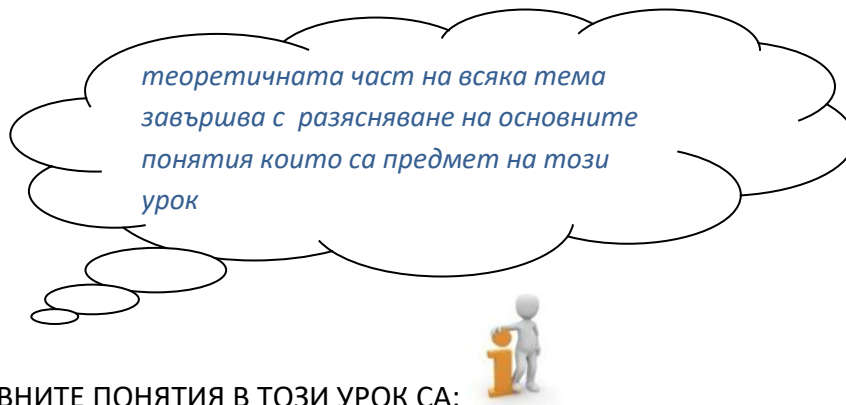
В зависимост от капитала и броя на наетите работници, предприятието може да се разпознае като малко, средно и голямо.

Критериите, според които едно предприятие се определя като микро, малко или средно, са формулирани в чл.3 и 4 от Закона за малките и средни предприятия.

ЗАЩО МАЛКИТЕ И СРЕДНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ СА ДВИЖЕЩАТА СИЛА НА ИКОНОМИКАТА НА СТРАНАТА?

Характерна за малките и средни предприятия е сравнително опростената производствена и управленска структура. Типично за тях е съвместяването на функции и дейности, което осигурява по-добро използване на работното време, разнообразяване на характера на труда и др. Водещи са неформалните връзки между изпълнителите и ръководителите – в много по-голяма степен тук се мотивира инициативността и отговорността на заетите. Сравнително малкият размер на предприятието позволява осъществяването на ефикасен контрол върху производствената дейност.

ОСНОВНИТЕ ПОНЯТИЯ В ТОЗИ УРОК СА:

ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ –

би могло да бъде всичко, незабранено от закона.

ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ –

Включват общото икономическо състояние в държавата, в съответния отрасъл и в региона – Например: достъпност до кредити, условия за бизнес, покупателна възможност на хората в региона.

КВАЛИФИЦИРАНА РАБОТНА РЪКА –

работници и специалисти, които притежават професионална подготовка, знания и умения за дадена професия.

НЕДВИЖИМИ ИМОТИ –

всички имоти, които са прикрепени към земята.

ПЛАСМЕНТ –

придвижване и разпределение на продуктите от производителя до крайния потребител, при което продуктите се превръщат в стоки.

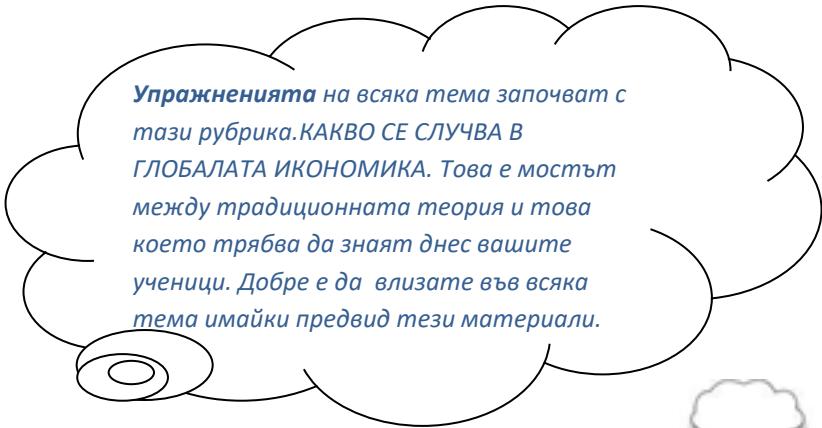
ИНФРАСТРУКТУРА –

включва транспорт, пътища, съобщения, енергоснабдителни мрежи, водоснабдяване и социалната инфраструктура – здравни заведения, училища, културни институти, заведения за битово обслужване и т.н.

ФОРМИРАН ДЪЛГ –

появява се, когато търговецът стане длъжник на някого и изпадне в неплатежоспособност.

УПРАЖНЕНИЯ

Упражненията на всяка тема започват с тази рубрика. КАКВО СЕ СЛУЧВА В ГЛОБАЛАТА ИКОНОМИКА. Това е мостът между традиционната теория и това което трябва да знаят днес вашите ученици. Добре е да влизате във всяка тема имайки предвид тези материали.

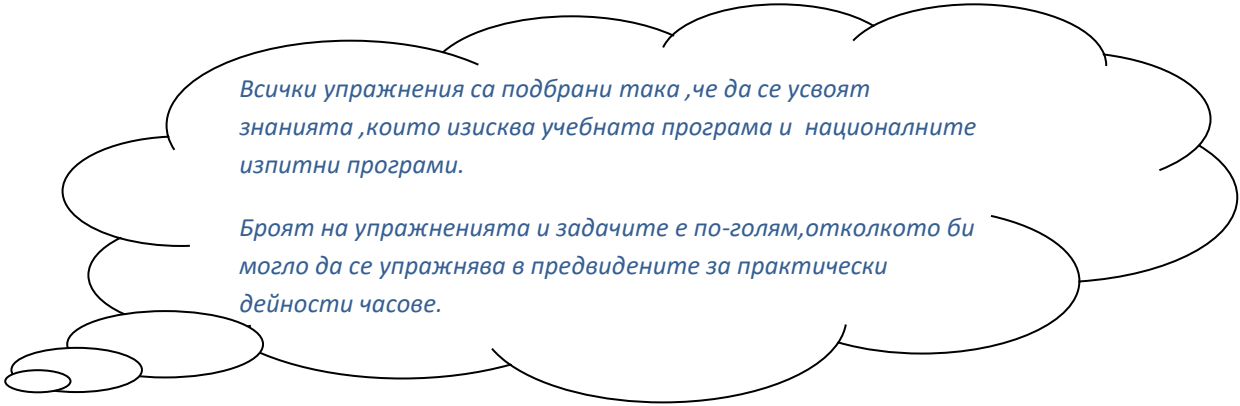
КАКВО СЕ СЛУЧВА В ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА?

ТОВА Е ДОБРЕ ДА ГО ЗАПОМНИТЕ ПРИ ВСИЧКИ ПО-НАТАТЪШНИ ДЕЙСТВИЯ!

СПОРЕД ПО-СТАРАТА ТЕОРИЯ НА ИКОНОМИКА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО (която се популяризира все още) реално **икономическата област е водеща, а финансите заемат подчинена роля**. Тази теория е насочена главно към потребностите на населението и начините за задоволяването им чрез масово индустриално производство. Финансовата сфера в предприятието трябва да подкрепя реално-икономическата, осигурявайки необходимите ѝ финансови ресурси, главно за инвестиции.

В МОДЕРНАТА ТЕОРИЯ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО **финансовите отношения** между различните заинтересовани групи от предприятието, **излизат на преден план, което налага водещата роля на финансовата област**, а реално-икономическата (производствената) дейност реализира решенията, взети във финансовата сфера. Причината за това е, че **отчитането на финансовите резултати се извършва във финансовата сфера, а производствената е само условие за това.**

ВАШИТЕ РЕШЕНИЯ НА ИКОНОМИСТ

Всички упражнения са подбрани така, че да се усвоят знанията, които изисква учебната програма и националните изпитни програми.

Броят на упражненията и задачите е по-голям, отколкото би могло да се упражнява в предвидените за практически дейности часове.

ЗАДАЧА 3.1

ИЗБЕРЕТЕ ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

1. Разделете се на 3 групи.
2. Всяка група да избере предмет на дейност от посочените (**производство на мебели, магазин за предлагане на храна за вкъщи, производство на дрехи**).

3. Направете проучване в района, в който живеете, за предприятие с предмет на дейност, която сте избрали.

❖ **Попълнете критериите и анализирайте получените резултати**

Критерии	Възможни потребители на продукта	Наличие на конкуренти	Възможни доставчици	Иновативност на продукта	Възможност за външно финансиране	Средства, с които разполагате	Наличие на ресурси	Общ брой точки
Предмет на дейност								

.....

ЗАДАЧА 3.2

ЗА И ПРОТИВ СТАРТИРАНЕТО И ПРИДОБИВАНЕТО НА БИЗНЕС

Разделете се на групи по 5 човека.

След като вече сте направили своя избор за предприятие, прочетете текста и по метода на МОЗЪЧНА АТАКА определете и напишете кои от постулатите по-долу важат за вашия случай.

Ето десет причини, поради които закупуването на съществуващ бизнес може да е по-добро от създаване на нов бизнес :

.....

ЗАДАЧА 3.3

Попълнете липсващите изрази:

- Въз основа на всички условия на средата и новостите във всички сфери на производството и търговията предприемачът избира

- Мотивите за създаване на **малък бизнес** и мотивите за създаване на **голямо индустриално предприятие** са

3. Най-важният фактор за определяне на предмета на дейност е

.....

4. е физическо лице, признато за търговец,
което е обвързано с личността на собственика.

.....

.....

.

Дейности:

..... Регистрация и учредяване на фирмата

..... Избор на предмет на дейност

..... Избор на местоположение и размера на предприятието

..... Избор на правната форма на предприятието

..... Избор на организация

ЗАДАЧА 3.5

Формулирайте предмета на дейност на фирма, която ще работи в областта на търговията – социално предприемачество (ползвайте КИД)

.....

.....

ЗАДАЧА 3.6

За да се вземе окончателно решение за СЪЗДАВАНЕ НА ФИРМАТА, избройте кои пазарни условия ще окажат най-силно влияние върху избора.

1.

2.

3.

4.

ЗАДАЧА 3.7

Напишете кои са условията, с които ще съобразите вашето решение за разположение на търговския обект – книжарница или магазин за БИО продукти.

.....
.....

ЗАДАЧА 3.8

Опишете с ваши думи какво разбирате под ДОСТАВЧИК и каква ще бъде неговата роля в бъдещата дейност на книжарницата или БИО магазина.

1. Доставчик е

.....

2. Неговата дейност представлява

.....

ЗАДАЧА 3.9

Отговорете на въпроса:

ЗАЩО според вас дистрибуторската мрежа (което означава начин на пласиране на стоките) е едно от най-важните условия за успеха на едно предприятие, което произвежда например зеленчуци в собствена оранжерия?

.....
.....

ЗАДАЧА 3.10

Като ползвате презентацията за КИД за видовете дейности, отговорете ЗА КОИ ПРЕДПРИЯТИЯ Е ВАЖНО предприятието да бъде близо до източниците за суровини, материали и горива.

.....
.....

ЗАДАЧА 3.11

Като ползвате презентацията за КИД за видовете дейности, напишете 20 вида производства, които биха замърсявали най-много околната среда и за които важи екологичния принцип за избор на местоположение.

.....
.....

ЗАДАЧА 3.12

Отговорете на следните въпроси

.....?

ТЕСТ

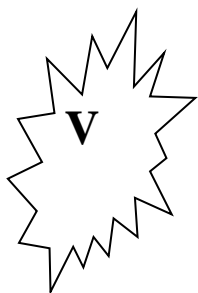
Отбележете верния отговор:

1. Кой от изброените фактори не оказва силно влияние върху избора на предмета на дейност на бизнеса?

- а) икономическите;
- б) екологичните фактори;
- в) социалните;
- г) технологичните и производствените.

Това е втората викторина – тук главните действащи лица са учениците. Подтикнете ги и им помогнете да съставят своите въпроси. Научете ги да работят по метода на мозъчна атака – така ще има помогнете да осмислят още в час какво са чули и какви въпроси може да се породят от този материал.

ВАШАТА ВИКТОРИНА

Разделете се на две групи. Едната група трябва да измисли 3 въпроса, които са свързани с този урок, а един от членовете на другата да обобщи отговорите и да отговори.

Добре е и двете групи да работят с метода на МОЗЪЧНА АТАКА.

Оценител на вашите отговори е вашият преподавател.

И накрая ви препоръчваме – нека всички ученици работят с учебник – не се мъчете да контролирате познанията, като диктувате , защото всички усилия, положени до тук се обезмислят.

ВЯРВАМЕ ЧЕ СМЕ БИЛИ ПОЛЕЗНИ